

KOLOZSVÁRI KÖZLÖNY.

Szerkesztői szállítás:

Külső-monostorturca 1861. sz.

Kiadó hivatal:

Középutca, Stein J. könyvkereskedése.

Hirdetési ár: 5 hasábos garmond sorért 1-ször 7 kr., 2-szor 6 kr., 3-szor 5 kr. s minden hirdetés után 30 kr. bélyegdíj.
Hirdetések felvételnek Bécsben Oppelk Alajónál (Wollzeile 22. sz.) és Haasenstein és Vogelnál (Wollzeile 9. sz.).
Pesten: Zeisler M. hirdetés felvételi irodájában (grosse Feldgasse Nr. 30).
Nyilttéri cikkek sora után 20 kr. előleg befizetése mellett a szerkesztőséghez czimzendők.
Előfizetés s hirdetés a kiadó-hivatalnál kezelitik.

Megjelen e lap hetenkint háromszor, n. m. kedden, csütörtökön és szombaton délbén.

Előfizetési ár:

egész évre 12 frt, félévre 6 frt, évnegyedre 3 frt.

Előfizetési felhívás

„K. KÖZLÖNY”

ápril–juniusi évnegyedére.

A „K. Közlöny” előfizetési ára:

Egy évre 12 forint o. ért.

Félévre 6 „ „ „

Évnegyedre 3 „ „ „

Egy hóra 1 „ „ „

Az előfizetési pénzek kiadó Stein János-hoz (bel-középutca Stein könyvkereskedése) küldendők, hol a pontos szétküldésről gondoskodva van.

Pest, márczius 26. 1868.

(D.) A két delegatio befejezte működését, s a két államterület küldöttjei azon meggyőződéssel válhattak egymástól, hogy mindkét terület polgárai elég jó indulatuk, elég higgadtak s elég szabadelvek arra, hogy egymással alkotmányosan egyetértsenek.

Mig Ausztria ügyeit az absolutismus vezette, addig az ottan gyakorlott elnyomási rendszer kiterjedett kisebb-nagyobb mérvben Magyarországra is, s az absolut kormány elleni ellenszenv visszahárolt azon nemzetre, melyből ama kormány kiemelkedett, és mi szidtuk és gyűlöltük a németet azon bűnökért, melyeket gyakran, sőt többnyire nem német eredetű államkanczellárok ellenünk elkövettek.

Most alkotmányossá válván Ausztria, ott is a nép közvéleménye jutott a kormányra, s im a legkényesebb kérdésben, a pénzkérdésben a nép a neppel annyira egyet tudott érteni, miképp a delegatio tárgyalásai alatt még az együttes szavazásra sem lett szükség egy kérdésben is.

És ha azoknak véleményét hallgatjuk, a kik e közösügyi tárgyalásokról visszatértek, meggyőződünk, hogy ez intézmény már első napjaiban is alkalmul szolgált arra, hogy a két államterület népének intelligentiája egymást kölcsönösen becsülni tanulja, s egyetemes egymásnak intézményeivel s szabadelvűségi eszméivel megismerkedjék.

Az irodalom bármily kiterjedett, csak halvány utmutatóul szolgál a kölcsönös ismerkedésre. Sok intézmény, a mi előttünk megszokott dolog s miről lapjaink csak érintőleg szólnak, szövetséges társaink előtt szóbeli előadás után feltűnőnek s általuk is meghonosítandónak tűnik fel; másrésztől a kormány, mely ekkorig önféjűleg s a magyar és osztrák népnek is ellenőrzése nélkül kezelte a külügyet, hadügyet, melyekhez tetteleg a magyar törvényhozás az ujoncz- és adó-megszavazáson kívül semmi más befolyással nem járult három század óta, arról pedig, hogy a megszavazott adó és ujoncz hogyan és mire fordított, a magyar törvényhozásnak soha senki sem számolt: most a delegatio intézménye által ezen kormány a lehető ellenőrködés alá van vetve, a delegatio kérdőre vonta azt azon hangért, melyben Grivicsics beszélt a nemzet törvényéről, lényeges pénzüsségeket húzott ki a miniszter által feltett költségvetésből, mit ekkorig önkényleg rendeztek és költöttek, körvonalozta a birodalomnak a dualismus által történt lényeges átalakulását, s nyomtatékat és sulyt követelt a magyar befolyásnak az európai ügyekben, mely követelések érvénye a közös kormány által szintén elismertett.

A delegatio-intézmény jelentékeny befolyásról az első gyakorlat is élénk tanúságot tett, s egy magyar főúr, ki a régi kanczellária élén állott egykoron, egy új korszakra ébredve érezte magát, midőn némi elbámulással kiálta föl, hogy fél delegátus hatalmasabb s döntőbb befolyással bír a birodalom kérdéseire, mint a mennyit birt valaha az összes udvari kanczellária, mely éppen a közösügyekben az osztrák miniszterium irányában az expeditori szerepnél többet a legerősebb küzdelmek által sem tudott kivívni.

Ausztria sok experimentation ment át, egy sem volt olyan, melyben a népek küldöttei közt lényeges szakadás, s illetőleg a küldés megtagadása, vagy a küldöttek kilé-

pése ne történt volna; most a delegatióban mindkét oldalról minden pártárnyalat buzgón vett részt, semmi élénkebb viszály, vagy az intézmény iránti ellenszenv nem nyilatkozott, s a forma, mely egy magyar politikusi agyában született, ma a birodalom két részének legmegnyugtatóbb kormányformájává van felavatva.

Mondhatnak, kiabálhatnak bármit azok, kik mindennel elégtelennek, a mi legvégső ábrándjaiknak meg nem felel; de ezen intézmény a megpróbáltatást sikerrel állotta ki, képes volt alkalmul szolgálni arra, hogy a pragmatica sanctio által kapcsolatban álló népek egymással egyetértsenek, semmi zavar, semmi viszály, semmi vonakodás nem háborítá a találkozást, mindkét államterület küldöttsége érzé a teher súlyát, mit ezen szabadabb korszak az absolutismus sötét művei után öröklött, de mindkettő hazafiasan kész volt az áldozatokra, nem hánytorgatva egymásnak a multat, nem vádaskodva a miatt egymásra, mert hisz a mult az absolutismus műve volt, s a népek, kik egymás életére törtek, eszközei, vagy visszatorlói voltak a jogtalan erőszaknak.

Most minden érett fő húsz évi sanyaru tapasztalatok után derültebb idők bekövetkezését látja a belső egyetértés által, mely erőssé tevén mindnyájunkat, képebbékké tesz a megpróbáltatásra, a mely, fájdalom! igen közel állhat mi hozzánk.

Oroszország machinatiói többé már nem titkok, ő a szláv propaganda által zavarja keletet; be játszik Ausztria és Magyarország szívébe. Európa ellen készül ő s Európa készül ellene, s ha elkövetkezik a válság, minden valószínűség szerint a magyar királyság lesz a csatátér, s az ellentállás kulcsa Komárom.

De ha e válság minket benn egyetértésben s Ausztriával az elkezdett s most megpecsételt jó viszonyban talál, minden valószínűség szerint azon harc, melynek előcsatározói mi leszünk, az emberiség és a szabadság harca lesz, azon harc minden valószínűséggel visszaállítandja Lengyelországot, s Magyarország régi jelentőségét visszateremti az európai nemzetsaládban.

Éppen ezért óhajtjuk mi az egyetértést s az önbizalmat. Erőnk s képességünk ki lehet téve a megpróbáltatásnak, s valószínűleg talán hamar, talán évek múlva ki is lesz téve; de ha benn a nemzet szédelgő és békületlenkedő szájhűsők vak lármája után el nem szédül, s ha a birodalom másik államterülete közt s közöttünk az egyetértés kárpai föl nem szakadoznak: mi meg fogunk felelni hivatásunknak, s az általunk aratandó siker kezessége leendő nemzeti nagy létünk folytonos emelkedésének.

A történelemnek nem közönséges napjait éljük, s dolgainkat a politikai ismereteknek csak is kellő magaslatából lehet megítélni, közönséges nézpontokból elégedjünk meg az első sikerrel. Húsz év óta gyakran gyülekeztek a birodalom népei, de mindannyiszor a Babel tornyát építették. Az erőszak hazudta a párttaktikára az egységet, de a való meghazudtolta őt. A schottentor előtt, a kik pronounciálták Ausztria egységét s alkotmányosságát, csak Schmerling bureaukratái voltak, és — az üres padok, honnan a szabad népek hiányoztak. A dualismus alapjára fektetett alkotmány nem mutatott fel üres padokat, nem hiányzó országokat és királyságokat, sőt ellenkezőleg mutatott fel oly egyetértést a legkényesebb kérdésekben is, a minőre még vérmes reményekkel is csak alig lehetett számítani.

Alkotmányos létünk induló pontjait tehát mindannyian megtaláltuk. Természetes, hogy ez csak kezdete egy új korszaknak; de az bizonyos legalább, hogy a kezdet kellő sikerrel indult, s így a jövő jobb reményeire jogosít, a többi a jövőé, az idő rendre kifejti magát.

Erdélyi vaspálya.

Brassóból s több helyről vett iratokban a brassói kereskedelmi és iparkamra arra az aggasztó körülményre lön figyelmeztetve, hogy a galicziai vaspálya által Erdély esetleg megkerülthetetik, minél fogva a nevezett hivatal felhívott, hogy has-

son oda, miképp az erdélyi vaspálya-kérdés, e fontos életkérdés, gyorsan megoldassék.

A nevezett iparkamra ezt m. m. 10 diki ülésében tárgyalván, azon nézetét fejezte ki, hogy a vaspályának egész Erdélyen át való gyors kiépítésére az ország jelen pénzüviszonyai közt alig gondolhatni, a vasuti költsön egy része egyelőre a várakozóvári vonal megépítésére levén szánuva, azonban úgy hiszi, hogy a kormány és országgyűlés mégis tehet s tennie kell lépéseket, hogy az erdélyi vonalnak a határszélig leendő kiépítése biztosítottassék, s a megkerülés iránti alapos aggodalmak eloszlatassanak.

A brassói kamara tehát említett ülésében az erdélyi képviselőket felhívni határozta, hogy sürgőleg interpellatiót intézzenek a kir. kormányhoz aziránt, hogy a brassói kereskedelmi és iparkamara, valamint több törvényhatóságok által az erdélyi vaspálya tárgyában beadott kérvények irányában, valamint Erdélynek a gácsországi vaspálya általi eshetőleges megkerülése megelőzése végett minő lépéseket tett vagy szándékszik tenni.

Szláv lapok szemléje.

Az ellenséges szláv és román lapok legkedvesebb tárgya az, hogy bomladozik a Deák-párt s terjed az ellenzék. Ezzel biztatgatják hibeiket, hogy csak legyeknek kitarók a küzdelemben, melyet az egyezkedés alapjai s a magyar alkotmány visszaállítása, vagy, mint ők mondják: „a magyar uralom” ellen folytatnak.

„Andrássy gróf helyzete napról-napra válságosabb lesz — így buzdítja a „Narodny Listy” olvasóit — nemcsak a magyarok, hanem Magyarországon minden népei elégedetlenek a kormánnyal... Kossuth agensei által megígérteti a nemzeti kérdés megoldását, a megyei autonómia újbóli feltámasztását, meg sok egyéb szép dolgot, s napról-napra szaporodik hibeinek száma, nemcsak a magyarok, de egyéb nemzetiségek közt is. Az egész magyar helyzetet e szavak jellemzik legjobban: „a zivatar előtt.”

Hogy a derék esch lap ezen helyzetet minél jobban iparkodik kizsákmányolni, csak természetes. A többi közt nagy körültekintéssel ismerteti a „Magyar Újság” néhány cikkét, s e kivonatot a következő szavakkal kíséri:

„Ilyen ám a Kossuth párt véleménye a Habsburg ház felől! Ha meggondoljuk, hogy a Deák-párt csak is ideig-óráig tarthat, azonnal kiszámíthatjuk, hogy Beust báró politikája mennyire biztosította a dynastiát. Egyszer mind azonban beláthatja mindenki, hogy a magyarság jelenlegi uralma nem lesz és nem lehet állandó.”

Legújabbban pedig a nevezett lap egyik cikkében a bécsihez fordul s így szól:

„Poroszország kaczerkodik a magyarokkal, valamint az utóbbiak kaczerkodiknak Poroszországgal. Épp azért is kedvez Bismark a magyaroknak szíve mélyből, és sürgeti a Bécsből Pest-Budára leendő végzetes átköltözést. A bécsi lapok megbecsátanak, ha egész őszinteséggel mondjuk ki az igazat. Werther báró házat keres az észak-német államszövetség képviselőjének számára Budapest. Mit akar e szövetség ott? Ausztria súlypontja nincsen Bécsben többé és nem is tér vissza oda, a honnan a dualismus által szorított ki.”

Mikor fogják ellenzéki köreinkben felismerni, hogy — csehlül dolgoznak?

A napokban annak híre járt, hogy az orosz kabinet hajlandó volna bizonyos körülmények közt Lengyelországot visszaállítani. A pétervári „Golosz” e hírt határozottan visszautasította. Mily jól ismeri e lap a muszka kormány nézeteit, kitetszik a legújabb akázból, mely Lengyelország orosz uralom alatti részeit egészen beolvastja a muszka birodomba. Érdekes azonban a modor, melyben az említett lap ama hírt megegyeztet, mert ez alkalommal megemlékezik rólunk, magyarokról is, és így szól:

„Mily szilárd alkatu lenne a régi kutyabőr (!) alapján visszaállított Lengyelország: látjuk magán Ausztrián, mely Magyarországot régi jogaiba visszahelyezte. (A derék muszka lapnak a mi ezredéves jogunk tehát csak kutyabőr. Mindamellét ezt kétségkívül nagyon megbecsülték volna a muszka secundo genitura, vagy a dunai confederatio uralma alatt!) Egészéges államokra nézve, milyennek Francia, Porosz vagy Oroszország, legyenek azok jól, vagy rosszul szervezve, közönyös dolog: találatauk-e bennük külföldi kóbor kék, kóbor igatók, pénzosztogatók. Ily államokban senkinek sem jut eszébe attól

tartani, hogy ily termények képesek lehetnének az ország alapjait megrendíteni. Másképp állott a dolog az egykori lengyel köztársaságban, másképp áll az jelenleg Ausztriában és Magyarországon.”

A muszka lapnak e vallomását mindenesetre jó lesz ad notam venni. (P. N.)

Levelezés.

Kolozs megye állandó bizottmányának zárulása (vége). Az árvák érdekeinek megóvása tekintetéből, határozott, hogy a keblti törvényszék, mint gyámhatóság főfelügyelete alá tartozó megyei árvák vagyona tűzvesz ellen biztosítottassék.

A szavazatszedő bizottság megtevén jelentését a törvényszéki aljegyzői állásra végrehajtott szűkebb választás eredményéről, ehhez képest az állásra Kozma Albert szabályszerűleg megválasztottnak nyilváníttatott, egyszersmind bírói szavazattal ruháztatván fel. Helyébe közigazg. aljegyzőnek — tekintettel arra, hogy folytonos szorgalmas munkásság által érdemesítette magát — Csákány László tbeli aljegyző lön közfelkiáltás útján megválasztva.

Lukácsy Sándornak, a m. gyakorlati kertipar-egyesület igazgatójának folyamodása, melyben a községi faiskolák útján a nép növendékei elemi oktatásának berendezése és felügyeletül gazdasági albizottmányt szervezni és a mellékelt anyautatást elfogadni kéri: a tisztséghez tétetett át megvitátás s véleményezés végett.

Bartalis Lajos, n.-kapusi birtokos és ügyvéd, ügyvédi oklevele kihirdetett.

Bátos kivált. város és esküdtközségének folyamodását illetőleg, melyben régi autonomius jogaiba való visszahelyezését kéri, azon nézet nyilvánítt, hogy a törvényhozás legközelebből megoldandó feladatául tűzven ki a köztörvényhatóságok jogkörét s a községi rendszert illetőleg törvényt alkotni, nem lesz nyomozás az illető m. városra nézve bevárni a törvényhozás legközelebbi intézkedését.

Előterjesztetvén szent-mihálytelki birtokos ifj. Ajtai Györgynek örményesi járási szolgabíró Kászoni Ignác ellen több pont alatt formulázott feladása, valamint az ennek alapján vitt nyomozás, miután a vádpontok alaptalanoknak nyilváníttak, illetőleg feladó azokat kellő bizonyítékokkal megerősíteni nem tudta, nevezett szolgabíró a vád alól fölmentetni határozott, törvényszékhez tétetvén át azon kérése, miszerint feladó ellen bűnvádi kereset indíttassék személyt és hivatali tekintélyt sértő méltatlan fellépésért.

Indítványok terére menve át, Schilling Rudolf indítványt tett a népnevelési egyletek érdekében, mire kimondatott, hogy a megye bizottmánya teljes készséggel járul a magyar kir. közoktatási és vallástügyi miniszter ö nmltga által javasolt népnevelési egyletek eszméjének elvi pártoláshoz, s óhajtja, hogy a megye területén egyletek alakulása a népnevelés barátai által előmozdítottassék, s ez intézmény gyakorlati életbeléptetésével a köznevelődésnek mindenki által óhajtott lendület adassék. Továbbá Bokros Elek az állambiztosítás eszméjének foganatosítása s megyei takarékpénztár felállítására iránt tevén indítványt, mindkettő a közgazdasági bizottsághoz utasított.

Főispán ö mltga tiszteletbeli tisztviselő ki-nevezése iránti jogával kívánva élni, szépen emlékezett meg az izraelita honfitársaink egyenjogúsítása iránti törvényről, midőn annak foganatosításul először is kinevezte tiszteletbeli ügyésznek dr. Fischer Lajos hazánkfiát; továbbá kinevezte tiszteletbeli főjegyzőnek Zeyk Dánielt, tbeli törvényszéki aljegyzőknek: Beregszászi Árpád, König Károly s Keresztes Árpád, tbeli közigazgatási aljegyzőknek: Zsombori Lajos, Ince Emil, Farkas Sándor, Orbán Sándort.

Rögtön itélőbírák kinevezettek: Lészai Lajos, Popu József, Bokros Elek, Szentiványi Gyula, póttagokul Popu Leontin és Szigeti József.

A zárulésról szerkesztendő, s a román szöv. jegyzőkönyvek hitelesítése végett bizottság, továbbá egy számosabb tagu közgazdasági bizottság nevezetvén ki, főispán ö mltga zárbeszédében felkérte a bizottmány tagjait, hogy ügyszeretből önként is vegyenek részt a bizottsági tárgyalásokban, s aztán a közügy nevében köszönetét fejezve ki azon ügyszeretért, melynélfogva a bizottmány tagjai ezáltal is oly szép számmal gyűltek össze, s higgadt komoly tanácskozásuk által annyi jelentékeny kérdés gyakorlati és tapintatos megoldását segítették elő, a gyűlést bezártnak nyilvánítták.

Ezzel a bizottmány tagjai főispán ö mltgától lelkes éljenekkel búcsút véve, eloszlottak.

Habár lehetöleg vázlatilag adott, de így is hosszúra terjedt tudósításunkat azon megjegyzéssel zárjuk be, hogy ezen lefolyt gyűlés, mint a határozatokból látható, egyike volt a legeredménydúsabbaknak, s ez számos gyakorlati kérdésnek adott megoldást, mi egyébiránt érdeme egy a tapintatos elnöklésnek, mint a bizottmány komoly és barátságos, egyetértő felfogásának. A hangulat általában ünnepélyes és higgadt volt az ülésen; sőt a főispáni ebédnél is, hol a politikai tekintélyek mellett a szép szellemű, honleányi erényeiről ismert főispáné is lelkesen felköszöntötte, s megéljenzett, szíves és emelkedett hangulat uralkodott.

Fogaras városa érdekében. Egyik közelebbi képviselői gyűlésünkben egy fontos, városunk anyagi, mint szellemi életére egy nagy hordóval bíró kérdés került tanácskozás alá. Minek folytán városi közönségünknek a független, elsőbbséggel felruházott városok sorába emelgetése végzetileg kimondatott.

Városunk ügye, hogy micsoda phasisokon ment keresztül e fontos határozat hozataláig, helyen látom egy pár szóban jelezni. Fogaras városa még 1806-ban mezővárosi kiváltságot nyert ugyan, de azért egész az 1852-ik évig, mintegy jelentéktelen falu, szolgabírói hatóság alatt állott. A mikor a volt cs. kir. helytartóság belátván jobb sorsra érdemes voltát, a város kérelmezése nélkül, ezen lealázott helyzetből kiemelve, tágabb nemű tanácszerű hatáskörrel látta el. Ezen állapotjában találta az emlékeztető októberi diploma.

Mintán a városi intelligencia az akkori vidéki merev kormány által a politikai térről egészen lecsorított, született meg Fogaras városa függetlenitési eszméje, s életre emelése már az 1861-dik évben munkába is vették. Lépések tettek a feladatok sorába emelgetése iránt: hogy közigazgatási tekintetben a vidéktől merőben független, a törvénykezési tekintetben egyesbírói hatáskörrel láttassék el. A fejedelemtől is megerősítve ilyen hatósági állásban találta és ismerte el városunkat az erdélyi törvényhatóságokhoz, alkotmányos szervezők végett a múlt évben kiküldött kir. biztosi utasítvány.

Az új alkotmányos aera megnyitásával merültek föl olyan nézetek is, hogy csak közigazgatási maradjon különválva városunk a vidéktől, más különben oda kell törekednünk, hogy a vidéken tért és hatáskört foglaljanak el. Hanem a vidék újabb szervezése alkalmával eléggé kiábrándult és meggyőződhet mindenki, hogy a vidéken ilyen állásban is az alakult viszonyoknak minden fáradság és törekvés füstbe menne, szálmalom elleni küzdelem lenne. És ezután jön: hogy minden oly nézet, mely a vidék felé kacintott, gyanus szemmel tekintet. Sőt hová-tovább erősült azon meggyőződés, hogy városunkat a vidéki hatóságtól egészen függetleníteni kell.

S csakugyan már a múlt szeptemberben tartott közgyűlésben hozott végzés nyomán megbízott képviselői testületünk városunk független állására emelgetése iránt, felsőbb helyen, a kellő intézkedések megtételével. Közelebből a képviselői elébe is került e fontos ügy. Elvi elfogadása ellen ugyan egy hang sem emeltetett, hanem: miután jelenleg városunk egy teljes, független hatóság költségét, önjelén, hordozni meg nem bírta, s miután városgyűlésünk is csak az országos kincstárból

utalványozandó subventio megnyerhetésének reményében hozta határozatát, a felett merült föl kérdés, hogy az ügy a subventio meg- vagy nemadásától függővé tétessék-e? A megállapodás abban történt: minden megkötés nélkül terjesztessék föl az országgyűléshez kérelmező folyamodvány, de egyttal kérelmezessék a kormánytól a subventio is.

En részéről azon nézetben voltam és vagyok, hogy jobb lett volna a subventiot sine qua non-nal tenni a folyamodványban.

Városunk jelenlegi hatósági állásában nem csak szükséges költségeit bőven fedezheti, de sőt elhanyagolt szellemi és anyagi szükségéin is sokat lendíthet, míg ellenben tágabbkörű hatósággal felruházva még jó, ha hivatali személyzetét szerény fizetéssel ellátatja.

Igaz ugyan, hogy kormány nélkül egy társaság sem állhat fenn, de a kormány csak eszköz, a cél a társaság anyagi és szellemi javának előmozdítása. S még az sem maradhat számításon kívül, hogy a változandó viszonyokkal városunk egyetlen életére, a pálinka kereszmálási jog, kérdés: vajon mindig ily kedvező feltételek mellett adathat-e haszonbérbe?

Hogy Fogaras városa jelenleg nem áll minden tekintetben egy szabad kir. város színvonalán, de meglevén az alaptényezők, bir erővel, lehetőséggel, csak nyitva legyen az út, oda emelkedni. Közelebbi multja elég reményt nyújt ennek elhívására.

Ugyanis az utóbbi évtizedben annyira haladt, ipara és kereskedése annyira fejlődött, hogy ma e tekintetben, Erdélyben, a nagyobb jelentőséggel bíró városok között a hatodik helyen áll.

Egyesítésben állván a fokozott erő, ha áll az: hogy a városok vannak hivatva arra, hogy belőlük, mint gyupontból, áradjon szét a mivelta, terjedjen a civilizatio, a szabad, az alkotmányos eszmék, az ipar, kereskedelem: akkor Fogaras városának földrajzi fekvésénél fogva kiválólag fontos hivatása van. Itt közel kétszáz ezer lelket számláló, részben még eredeti állapotban élő nép között, mintegy oazként fekvén, ő van hivatva: az ország e félreeső szegletében irányadni, a szellemi, mint az anyagi életet fejleszteni, az alkotmányos eszméket meggyökereztetni, a daco-román törekvéseknek utját állani, a korona örökös bástyájaként tántoríthatlanul állani.

S hogy ezen rendeltetését teljesíthesse, önálló, független állásra van szüksege; de egyszerűsággal támogatásra s anyagi segélyre: hogy egész erejét kifejthesse, és mozgásba tehesse.

Azonban eltekintve mindettől, az országos kincstári segélyre adókulcsa jussán is, méltó igényt formálhat. Mert ugyanis adómentessége úgy aránylik a vidékéhez, mint egy, kettőhöz. S midőn a vidék budgetje 40,000 forint körül jár, akkor Fogaras városa is méltán követelheti hatósági költségei fedezésének egyrészét a kincstártól. Ugy hiszem, hogy ide nem kell hosszas comentár.

Mielőtt bevégezném levelem, utolsó szavam is az: hogy a subventio „sine qua non.”

Még csak azt jegyzem meg: hogy óhajtottam volna, hogy egy avatottabb toll fog e fontos ügy ismertetéséhez, de miután óhajom maig nem teljesült, kívántam legalább figyelmet ébreszteni városunk érdeke iránt a nyilvánosság előtt.

E resztvényí.

E jeles székely 1849-ben júliusban (a napját nem tudjuk) a muszákkal csatában Uzonál esett el; síremléke még nincs, sírját is csak homályosan mutogatják az eresztvényí temetőben.

1861-ben egy halotti gyászemlék-ünnep határozatát neki, de az is elmaradt, akkor valami kevés gyűjtemény is folyt be egy emlékszóborra, de azóta ismét a feledésbe ment minden. Szeretnők, ha a gyűjtők napfényre derítenék a gyűjteményt, hogy most újabb adakozásokkal járulnánk hozzá.

A második emberünk a ma is élő esztelneki Szacsavai János, ki K.-Vásárhelyt egy kézi löpörgyárt állított fel, mert hiában, a székelynek nem volt sem ágyuja, sem löpora, ha ágyut öntöttek, ahhoz löpor is igényeltetett; ez a kis gyár szolgáltatott sok löport, 1848. december 3-án egy szerencsétlen gyulás történt a gyárban, mely 25 dolgozó egyént sebesített meg, de mégis folytonosan munkálkodott a gyár 1849. július elejéig, a mikor is az orosz-osztrák egyesült tábornak Kézdí-Vásárhelyre érkezével szűnt meg.

A harmadik emberünk rétyi jelenleg is élő Székely Antal, ki 1848. december 3-ig Kézdí-Vásárhelyen a Szacsavai János által felállított gyárban működött, az említett december 3-iki szerencsétlen gyulás alkalmával a 25 megsebesült között találjuk, ki oly terhes sebeket kapott, hogy 1849 márciusának közepéig ágyban maradt, akkor felgyógyult két keze, orra s fülei megfélésegedésével. Ismerve Gál Sándor ezredes tehetségeit, melyeket a löpörgyártás körül szerzett márciusban 1849. Csikba Madarasra rendelte, egy löpormalom felállítására, mely megbízatásában oly erélylyel és ügyességgel járt el, hogy április 4-én a munka a löpörgyártás munkája elkezdődött s minden 24 órában 3 mázsa löport szolgáltatott az erdélyi hadjárat

Ausztria.

— A római curia válasza a concordatum revisioja tárgyában Bécsbe megérkezett, sőt innen már Budára is leszállították ő Felsége kezéhez. Minden egyes indítvány osztrák részről külön feleletet nyer, s miután sorba minden követelmény megtagadtatott, végül a revisio nagyban és egészben szinte visszautasítatik.

— Ausztriában a zsandárságot újjászervezik s kivétkeztetik katonai jellegéből.

— Galieziából írják a „Vat“-nak: Azt mondják, kormányunk a galieziai orosz határ egész hosszában távirdaállomásokat szándékozik felállítani, hogy a határoknál előforduló minden eseményről a legrövidebb idő alatt értesíthessék.

— Lembergől írják, hogy Wierzewski latin szerz. kath. érsek s Litvinoviez görög kath. metropolita főpásztori leveleket bocsátottak ki, melyekben háromnapos imát rendelnek az Orosz- és Lengyelországban elnyomott kath. egyházért. Ez üttetés Lengyelország címének eltöröltetése ellen. A galieziai g. k. metropolita e főpásztori levele nem tévesztendő el hatását a ruthen népre, melyet a muszka agitatorok egy idő óta folyvást ámitanak.

KÜLFÖLD.

Orosz erőszakoskodások. Mint t. i. a przemysleni kerületből e hó 13-ikáról írják, e hó 11-én délután Adanowka nevezett galieziai faluban megjelent Czetwernikoff kozák-hadnagy négy orosz határról, hova néhány órával azelőtt Tarnogord orosz-lengyel határszéli városkából egy zsidó házhoz érkezett cipő- és eszmákkal telt kocsijával. A kozáktiszt e házhoz a falusi koresma előtt talála, s keményen kérdezé, hogy merészkedett Luchowban kozákjainak az ő — tiszt — engedélye nélkül drága pénzen eladni eszmát és bőrveteket.

Czetwernikoff felszólította a házhoz, hogy a kozákoktól nyert pénzt adja vissza, a mi azonban megtagadtatott, mivel — sajátságos — a tisztnek nem is volt az eladott áru. Midőn a kozák fenyegetései mind sikertelenek maradtak, megparancsolta ez a határröknök, hogy foglalják el a kereskedő kocsiját s vigyék vissza az áruszállítmánnyal együtt Lengyelországba. A fegyveres muszáknak ellenállni nem lehet, s így a kocsi csakugyan átvitték a határon, hol azt azon nap estéjén lovak nélkül s teljesen kirabolva lették a lochow kozákállomás közelében! Ily viszonyok között világos, hogy a határ lakossága folytonos aggályban él az oroszok újabb erőszakoskodásai miatt, kik azokat alakzerítleg provokálni látszanak. — A múlt héten a Volhyniával határos zlochow kerületben, nem messze Radziechowtól, gyanus körülmények között valami oroszországi utast tartóztattak fel. Ő ugyanis bizonyos toporowi ruhán pap után kérdezősködött, ki azon a vidéken a muszka panszláv párt feje. Midőn a biztonsági hatóság az utas máháját, ki magát Soboleszskinek nevezé, átkutatta, két titkos jegyiratú levél került kezébe, a mely körülmény az idegent láthatólag megrémíté, ki ezután Zlochowba kísértetett.

LENGYELORSZÁG. A varsói hivatalos lap ukázt tesz közzé, mely szerint a lengyelektől elfoglalt javakból 17 muszka főhivatalnok dotáltak. Vannak ezek között Lengyelországban parancsnokságot viselő tábornokok, rendőrfőnökök, a lengyelországi közoktatás főnöke stb.

14 munkás segélye mellett, mely buzgóságáért Bem altábornagy főhadnagy rangra emelte, s ezen minőségben folytatta a löpor gyártást addig, míg az orosz-osztrák egyesült tábor Háromszéke által Csikba ment, a gyárosok szétfuttak, s a muszák július 29-én 1849. a gyárt sok löporral s ahhoz kellett készlettel együtt felgyújtották.

Székely Antaltól is azon megjegyzést tette az említett hadi lap: miképp úgy örli a puskaport, mint molnár a kasát.

Fájdalom! ezen székely honfiakról az említett hadi lapon kívül semmi említés sem olvastunk sehol, kivéve Gábor Áront, ki röviden megemlítették Sziilágyi Sándortól „A magyar forradalom férfiai” című művében, a melyben a sinai zárdánál csatában említették, hogy elesett; holott Uzonál esett el s onnan hozatott fel Eresztvényre.

Mint hogy az erdélyi s különösen a székely hadjáratban sehol nincs kellő említés e székely férfiakról, tartozunk az ő érdemeiknek ezzel.

Egy székely nemzetőr százados.

A magyar tudományos akadémia új jutalomtétellei.

A nyelv- és széptudományi osztályból.

1. A gróf Teleki József-féle drámai jutalomért 1869-re szomorujátékok pályáznak. Jutalma száz arany. Hatánap 1868. decz. 31-ke.
2. A gr. Karácsonyi-féle drámai jutalomért 1870-re vigjátékok pályáznak. Jutalma négyszáz arany. Hatánap 1869. decz. 31-ke.
3. Fejtessenek ki azon elvek, melyek új szőlasmódok alkotásánál szem előtt tartandók; s mutassák ki számos példákban, mily káros befolyással volt és van, ez elvek mellőzése miatt, nyelvbéli előadásunkra az idegen nyelvek hanyag,

Ugy látszik, hogy Lengyelország, mely a honfiak számára a nyomor és kétségbeesés helyévé lett, a muszka hivatalnokokra nézve valóságos Eldorado. A „Golosz“-nak varsói levelezője ezt írja: „Az orosz patrioták, kik Lengyelországban magas reformatori missziójokat teljesítik, fényesen jutalmaztatnak. Érdemük szerint a kormány palotáiban laknak, 7—1000 rubelt huznak évenként; ha áttétnek vagy Pétervárra kell utazniok, 4—5000 rubel utiköltséget kapnak; végre majorátusi czimvel oly jószágokat adományoznak nekik, melyek egyenkint mintegy 6000 rubelt jövedelmeznek. Az egész világ tudja, mily fényes pályát fut Tserkaskay hg, ki 1864-ben szerény tiszteletbeli tanácsos volt, s most valóságos államtanácsos, van két rendjele és egy majorátusa.

Varsóban vannak egyszerű commis-k, kik évenként felmennek 5—6000 rubelre. Legjobban állanak azonban a főhivatalnokok: valóságos palotákban laknak, termeikben a legpazarabb luxus uralkodik. Elég említenünk, hogy e paloták butorzatára és fűtésére az állam évenként többet utalványoz 10,000 rubelnél. A majoratusok az évi fizetés kellemes kiegészítésül tekintetnek.

FRANCZIAORSZÁG. Párisból márcz. 25-ről írják a „Hon“-nak: Nehány nap óta ismét arról beszélnek, hogy a törvényhozótestület legközelebb fel fog oszlalni, mi fölött maguk a képviselők is igen aggodnak. En azonban, legjobb forrás után, biztosítom önt, hogy ezen feloszlás semmiesetre sem megy végbe a jelen ülésszak rendes befejezése előtt, tehát július kezdete előtt, eddig fog t. i. tartani az 1869-diki költségvetési tárgyalás, és ez nem fog megszakítani. Az általános új választások tehát nem fognak október közepe előtt végbe menni. Ma minisztertanács tartott a tuillériákban a császár elnöklete alatt; ballomás szerint kizárólag belügyek voltak szóban. A feloszlás kérdése is tárgyalatott; Rouher államminiszter ez utóbbi ellen nyilatkozott, mire ellenlábas Pinard kijelenté, hogy elvileg nincs a feloszlás ellen. A császár hallgatott. Napoleon hg. utazásáról egy szót sem szóltak, mely az összes miniszterek előtt — kivéven Rouher és Monstiert — még mindig titok. Annál többet és bádorabbat tud a bir szája, melyekről azonban legjobb hallgatni.

A hadügyminiszteriumban még mindig nem akarnak tudni a béke tartóságáról. Azt beszélnek ott, hogy ha a francia kormány jelenleg oly békés, az onnan van, mert tudja, hogy Ausztria még nincs készen és legfőlebb 6 hó, vagy egy év múlva fog tudni Franciaországnak hathatós támogatására segélyt nyújtatni, de ekkor szilárd állást foglal majd el Franciaország mellett. A „Kr. Ztg.“ ciklike a francia-osztrák-olasz szövetségről ezen felfogásnak természetesen bizonyos hitelt szerez. A „France“ a keresztes lap éppen említett ciklike feltegen el van keseredve, melyet teljesen alaptalannak mond, és reméli, hogy a nevezett lap csak személyes véleményét fejezte ki. Ugyan e lap berlini magán levelei szerint az ottani vezérőrkörök hangulata igen békés, mindazonáltal általános lefegyverzés eszük ágában sincs. Konstantinápolyból arról értesül a „France“, hogy az ottani minisztertanács megalakult, és hogy legközelebbre szabadeltv reformok várhatók a kormányzás minden terén. A „Liberté“ nem osztja e nézetet. Levelet közül a török fővárosból, melyben a jelenlegi török miniszterium néhány a ő-török párt tagjának mondatik.

vagy szolgálai utánzása a nyelvújítás diadala jöta. Jutalma negyven arany. Hatánap 1870. márcz. 31-dike.

4. Kivántatik Aesthetikai kézikönyv a mivel magyar közönség használatára. Kiterjedése 24—30 közép 8-rét nyomtatott iv. Jutalma hatszáz forint. Hatánap 1869. szept. 30-ka.

A törvénytudományi osztályból.

1. Fejtesse ki fővonásokban az anyagi érdekek előmozdítására célzó egyesületek és intézetek állása, szervezete és hatása a közgazdasági életre Európa művelt államaiban. Adassanak elő, bírálatall kísérve, a művelt államok e tárgyra vonatkozó törvényei s intézkedései, és fejtesse ki ezeknek hatása az említett egyesületek útján eszközölt közgazdasági fejlődésre. — Végre: adassék elő, mi lenne teendő-ez irányban hazánkban a törvényhozás részéről. Jutalma ezeröttszáz frt. Hatánap 1869. decz. 31-ke.

2. Fejtesse ki a házasságból eredő vagyoni jogviszonyok mind a házasságok, mind a gyermekekre nézve, tekintettel a gyámság eseteire is. Adassanak elő azon elvek, melyek szerínt hazánkban e viszonyok s általában az egész árvalgy törvények és közigazgatási intézkedések által rendezendő volna. Jutalma száz arany. Hatánap 1869. decz. 31-ke.

A történettudományi osztályból.

1. Kivántatik Erdély polgári alkotmánya s közjogi állapotának ismertetése 1002-től 1540-ig, különös tekintettel Magyarországhoz való viszonyára. Jutalma nyolcvan arany. Hatánap 1871. jan. 31-dike.

2. Mióta el nemzetünk mostani czimerével és színeivel? Voltak-e ezek előtt más jelvényei, s ha igen, melyek, s mi okból és mely alkalommal cseréltettek fel azok a mostaniakkal? Jutalma harmincz arany. Hatánap 1869. jan. 31-ke.

TÁRCSA.

Székely honvédek tárczája. *)

Midőn edes hazánk kibontakozott az 1848/9-ki forradalom s önvédelmi harca után reá nehezült nyomasztó helyzetéből, midőn e helyzet a koronázás dicső ünnepélye által alkotmányossággal cseréltetett fel, rendén van, hogy megemlékezzünk azon lelkes honfiakról, kik székely nemzetünk között 1848/9-ben nevezetes szerepet játsztak, annyival inkább, mivel koronás királyunk emlékezett meg legelőször a bennült vagy rokkant honvédekről, s özvegyek- és árváikról, nekik adományozva kegyesen a koronázási ajándékot.

Háromszéknek három nevezetes emberéről tesszünk említést, kik az önvédelmi harcban közöttünk csaknem a legelső helyen állának.

Gábor Áron, székely tüzér tizedes, ágyukat igért önteni; merész, ábrándos eszmének tartották népünknek, meg is kezdette az ágyuöntést, siker mutatkozott, s csakhamar az ábrándos eszme oly nagy mérvben valóst meg, mi a legveresebb várakozást és reményt túlhaladta; ő Háromszéknek körülbelöl 30—40 ágyut szolgáltatott, még pedig mind jelest, róla írta Biró Sándor egy 1849-ben Csik-Szeredában megindult hadi lapban, hogy úgy önti az ágyut, mint a szappanos a gyertyát. Ezen működéséről tüzér-örnagságra emeltetett.

*) Örömmel tapasztaljuk, hogy honvéd hazánkiai, kik az 1848/9-diki hadjáratban részt vettek, azon korbéli adatok nyilvánosságára hozatala érdekében a lehető pontossággal és tárgyilagossággal összeállított jegyzeteiket szerkesztőségünkhez bizalommal beküldik átadás s kiadás végett. Több ily tárgy közleményt adtunk már ki, s szívesen állandósítjuk a honvédek tárczájának rovatát. Közelebből ismét egy más hasonló tárgy közleményt adunk. Szerk.

A császárnak mindinkább szokásává vált, hogy hadseregére ruházta a legfontosabb hivatalokat. Faillly tük. a római expeditio felett parancsnokolt, és most a chalonsi tábor fogja igazgatni. Egy másik hadsereg Jurien de la Grasière altengernagy átvette a földközi tenger hajóhad feletti parancsnokságot, melyet eddig Gueydon viselt.

Épp most értesülök, hogy azon hír, mely szerint Napoleon herceg a napokban ismét Bécsbe utaznék, és mely hír itt sokaknál hiteltel talált, teljesen alaptalan. A herceg csak ápril 22-én és pedig sógorának, Umberto herceg egybekelési ünnepélyére fog elutazni Turinba.

A mozgó nemzetőrség felállítására miatti zavarások még nem értek véget. Montreaux les-Mines-ben (a Seine és Loire megyében) egy reggelen vörös zászlót talált a rendőrség kinttve, melyre ezek voltak írva: Éljen a köztársaság! Le a mozgó nemzetőrséggel! A zászló természetesen azonnal eltávolították. Komolyabb volt a lemans-i zavargás Sarthe megyében, hol számos csoportok bejárták a várost a marseillaise-t, a Charlotte la Republicaine-t énekelve.

KÜLÖNFÉLÉK.

— A képviselőházban március 30-án a miniszterelnök bejelentette az államköltségvetés e napokban leendő előterjesztését. Továbbá bemutatta: 1) a törvények kihirdetéséről, 2) a kereskedelmi kamarákról, 3) a görögkeleti vallásúak ügyéről, 4) a nagyváradi-északi, a baranyavári, a zádkány-zágrábi, a batvan-miskolci, a debreczeni-szathmár szigeti vasúttal kiépítéséről szóló törvényjavaslatokat.

— A pártértekezletek megkezdődtek. A Deák-párt 26-dikán és 27-dikén tanácskozott, s a kormány törvényjavaslatait mutatta be. Az említett 3 vasúttörvényt a clubb helyben hagyta. Horváth igazságügyér a törvények kihirdetési módjáról és az urbéri maradványokról terjesztett előjavaslatokat. Az első szerint a törvények nem a megyék gyűlésein, hanem a hivatalos lapban fogadnak kihirdetést 10 napra a közlés után közérvényesek. Az urbéri maradványokat illetőleg a földesúr a kötelezett haszonélvező által kárpótolandó, hanem a kárpótlást az állam előlegezi, vagy közvetlenül, vagy közvetve a magyar földhitelezet közbejöttével, s ezen telkekre ezen czímen egy külön teherlap nyitattik a telekkönyvben. — Eötvös báró a görög keleti szerb és román egyház-szervezetre vonatkozó törvényjavaslatot terjesztett elő.

— Szébenben — mint a „Herm. Ztg.” írja — e napokban egy bujtogatót fogtak el, ki már rég izgatta ott a nemzetiségeket egymás ellen. „Húsz emberrel — kiáltá egy korcsmában — ki-irtom a szebenieket, ki a szászokat. Mások meg muszka-szövetséggel fenyegette a németeket s magyarokat. — Ezen szövetségi és irtási dübe valószínűleg lecsillapul — a hívősen. Csakhogy az ilyen esetek és igazságok, hazánk vegyesen lakott részeiben — fájdalom! nem ritkák.

— Az országos tűzvédelmi igazgatóságok parancsot vettek, hogy már mostan tartassák készen az ütőkeket, melyekkel a királyi gyermek születése köztudomásra fog hozatni.

— A nápolyi királyné — mint a „Föv. L.” írja — buzgón tanulja azon magyar szertartási szavakat, melyekre — mint keresztanyának — a királyi szülött keresztelésénél szüksége leendő, miután az egész szertartás magyarul fog véghez menni.

A természettudományi osztályból.

Irassanak le azon módszerek, melyek a bor és must vegyi vizsgálatára, különösen a főbb alkotórészek meghatározására szolgálnak, oly népszerű modorban, hogy annak nyomán egyszerű segéd-eszközökkel a nem-szakértő is képes legyen ezen meghatározásokat eszközölni. Jutalma negyven arany. Határnap 1869. jan. 31-ke.

Irodalom.

— „Az erdélyi muzeumegylet évkönyvei.” IV-dik kötet, második füzet, szerkesztette Brassai Sámuel, muzeumigazgató. Három rajztáblával. Bolti ára 1 ft 50 kr. Kolozsvárt, 1868. Stein János muz-egyleti könyvtár bizománya. N4-r. Tartalom: 1. Franzenau József emléke Herman Ottótól; 2. a szláv elem a rumun vagy oláh nyelvben Schmiedt Vilmostól; 3. Adatok Erdélyi pók-faunájához Herman Ottótól; 4. Állattani közlések Herman Ottótól; 5. A régi magyar súlymérték Finály Henrik-től; 6. A Retyezát helyviszonyai és természetrajzi tekintetben Csató Jánostól; 7. Adalék az erdélyi ásványtermékek ismeretéhez Kremnitzky F. J.-től; 8. Déva vára Erdélyben Schmidt Vilmostól; 9. Okmánytár az előbbihez; 10. Debreczeni László aranyfinomító könyve, Járulék a hazai fém-művelés és pénzverés történelméhez Finály Henrik-től két rajztáblával. A 140 nagy negyedréta lakura lapra terjedő füzet becses közleményeinek kivonata német nyelven is mellékelve van. A honisme barátait különösen figyelemmeljűk tudományos egyetünk ezen folyóirata.

— „A székely örökség”, történelmi és jogi szempontból, írta b. Apó Károly, az erdélyi kir. tábla elnöke. Marosvásárhelyt. Ny. Imre Sándor az ev. ref. főtanoda bethivel. Ezen két ívre

— Gr. Kornis Ádám holtteste kedden délután 4 órakor érkezett összes harangjaink zúgása közt városunkba. A város végén fátylas honvédek, továbbá az iskolák tanárai, fiatalosága, hivatalos testületek és a nép nagy sokasága fogadták a koszorúkkal díszített koporsót, s kísérték a sz. Ferenciek óvári sírboltjába. — Béke a sokak által fájlat derék férfi poraira!

— Mint Déváról írják, Ribári, miniszteri osztálytanácsos, a piski-petrossenyi szárnyvonal érdekében m. hó 26-án oda érkezett. A tevékenység megkésztetett, s remélik, hogy már május 1-én át lesz adva e vonal a forgalomnak. Hasonló tevékenységre tudósítanak az egész arad-fehérvári vonalat illetőleg, melynek ünnepélyes megnyitását, mint még egyszer említők, ő Felsége születés napjára, augusztus 18-ikára teszi a biztosnak mutatózó hír. — Még pár év, midőn N.-Váradtól Brassóig fűtől a mozdony, s bérczes kis hazánkra alig ismerünk.

— A képviselőházban közelebből tárgyalat kérvények közül, mint a királyhagóninneniek fölémlijük a következőket: Magyar-Igen mezőváros azért folyamodik, hogy az 1866-dik évi com. austr. V. részének 30. edictuma, mely szerint a folyamodó mezőváros vásári joga eltöröltetett, mint kor- és czélszerűtlen, és a folyamodó mezővárosnak káros eltöröltessék és a vásártartási jog helyreállítassék. A kereskedelmi miniszteriumhoz intézkedés végett áttették. Faragón lakó Forró Miklós 1849-ben Beszterezén a magyar katona-élelmi rak-tárban beadott 570 véka tisztabúzához megtérítést kérelmez. A pénzügyminiszteriumhoz áttették. Csikszentmárton Albert János és Tamás 1848-ban a muszka tábor által néhai atyjuktól erőszakkal elvett négy ökör árát megtérítettni kérik. A pénzügyminiszteriumhoz áttették. — Kolozsvárt lakó Irlén Pál az 1843-diki csaták alkalmával szenvedett kárainak megtérítését kéri. A pénzügyminiszteriumhoz áttették. — Végre N.-Ölyvösen lakó Mohai János kérelme urbéri ügyben; mely már a belügyminiszteriumtól is elutasított volt. A tárgy maga utján elintézve levén, az irattárba visszavételéig letétetik.

— A házi zenekör által ápril 7-dikén a nemzeti színházban adandó jótékony czélú hangverseny próbái a legnagyobb erélyvel folynak, néhány próbán jelenlétben a legnagyobb készséggel figyelemmeljűk t. olvasóinkat ama ritka élvezetre, mit Litoff H. Faust symphoniája fog nyújtani, az egész mű, mint eddig kivethetők, egészen drámailag illusztrálva fog előadni. Dr. Faust szerepének szavalására gróf Bethlen Emil úr kérését fel, a „Szellem” szerepét Széphegyi úr jeles baritonistának volt szíves elvállalni, az angyalok karát 28 buzgó műkedvelő éneklendi, a férfiak a r. kath. dalárda és több műkedvelő úr által lesz a symphoniában előadva. A Faust symphoniában működő személyzet összes száma a zene- és énekkarral együtt körülbelül 130-ra tehető oly szám, melyet városunkban egyszerre működni még nem hallottunk. Beethoven L. Pastoral symphoniájából a pantomimikai próbák ugyan még eddig nem kezdettek meg, de ismerve Fehérvári Antal színigazgató úr e téren ügyességét és buzgalmat, bizton reméljük, hogy műértő közönségünk e darabban is sok kellemes és meglepő jelenetekkel fog találkozni. — A symphoniában előforduló görögütöket Ulrich úr fogja eszközölni.

— Az ötödik zártkörű zeneestély műsorozata. Csütörtökön, ápril 2-kán, 1868. a vigadó-teremben: 1. Wagner R. „Tannhäuser” induló, zongorán, 4 kézre: Kovács Leo, Pichler Bó-

terjedő becses értekezlet a jelesen szerkesztett „Székely Közlöny” mellett küldetett szét.

— A magyar szabadságharc története 1848—1849-irta Vargyas Endre. Harmadik füzet. Kiadja Heckenast Gusztáv Pesten. Ezen jól szerkesztett, s fámészetekkel csinosan kiállított füzetekről már többször emlékeztünk. Előfiz. ár 10 füzetre 3 ft.

— Régi Magyarország, a magyar birodalom politikai viszonyai a honfoglalástól a szatmári békéig, Toldy Istvántól. Pest. Lauffer Vilmos tulajdona. 1868. A 428 lapra terjedő korszerű munka ára 2 ft 80 kr.

— Századok. A magyar történelmi társulat közlönye. A választmány megbízásából szerkeszti Thaly Kálmán. Második évfolyam harmadik füzet. Pest. Nyom. Emich Gusztáv, magy. akad. nyomdász-nál. 1868.

— A telekkönyvi ügyekben a magyar kir. kuria által 1864—1867. évig megállapított elvek és ezen elveket tartalmazó végzések, határozatok és ítéletek gyűjteménye az ezen ügyekben perbeszédekkel, összeszedte Kassay Adolf. Ára 1 ft. Pest. 1868. Lauffer Vilmos tulajdona.

— A közjó kútforrásai. Zsinagógai beszéd, melyet az egyenjogúsítási törvény ünnepelésére 1868. jan. 26-án a bajai zsinagógában elmondott Löw Lipót szegedi főrabbi. Kiadja a bajai izr. hitközség. Pest. Emich Gusztávnál. 1868.

— Tükördarabok az ünismeret és emberismeret világából a művelt közönség olvasmányául. Írta Lassy Ede. Szeged. Nyom. Bába Imrénél. 1867. Ára 1 ft.

— Protestáns iskoláink és a tanszabadság, írta Imre Sándor, tanár. Debreczen. Tegledy K. Lajos bizománya.

dog. 2. Zimail L. Népdal: Csulak Berta. 3. Vieux temps. „Reviere” hegedű és zongora: Boér Gergely, Inner Gyula. 4. Mayerbeer. Aria. „Robert ördögöl”: Récsi Emilné. 5. Beethoven. Sonata (Cis mol) zongorán: Pichler Bódog. 6. Kücken. Dalok: Berecz Edéné. 7. Durand. Trio „Dinorah” zongora: Tauffer Lenke, hegedű: Demjén Lajos, harmonium * *. 8. Kovács Leo. „Valse” zongorán játszva a szerző.

— Mint N.-Szébenből írják, ott nagy késületek tetetnek a budai királyi palotából várt ürvendentes eseményt önkényes világitással s ágyulövésekkel ünnepelni meg.

— (Necrolog.) M. kir. bányahagy szárhégyi Veress Márton maga, gyermekei: Irma, Frater Ferenczné, Ilka és Gyula, valamint számos közel és távol levő rokonai nevében szomoruan jelenti, hogy szeretett neje és gyermekei feledhetetlen jó édes anyja Seifert Luiza, kora 49-dik, házassága 30-dik évében folyó márcz. hó 29-kén, reggeli 2 órakor, 10 napi szenvedés után, tüdősorvadás következtében, szerettei köréből az örök életre csendesen átszendertült. Kiszendvetett tetemei folyó hó 29-kén délutáni 2³/₄ órakor fognak Párisutca 208. szám alatti szállásáról a köztemetőbe elhelyeztetni, az örök nyugalomért áldozat pedig e hó 30-kán d. e. 10 órakor fog a mindenség Urának a minoriták templomában bemutattni; mire minden rokonok, ismerősök és résztvevők tisztelettel és szomoruan meghívotnak. Béke poraira! Kolozsvárt, márcz. 27-kén, 1868.

— (Necrolog.) Décsi Sándor, királyi fő-kormánybizéki jegyző, a maga és neje Inczédi Anna, és gyermekei: a távollévő Klára, Kődöböz Károlyné; Gyula, Ottilia, Béla nevében fájdalommal jelenti, hogy legnagyobb fia Décsi Kálmán tartományi számvevősegi díjnok, ifjusága 29-dik évében, két heti agyhártya-gyulladás következtében folyó hó 28-kán reggel, szüléinek, testvéreinek szeretők karjai közül, s mulandóból az örökéletbe ragadtatott. Béke poraira! Kolozsvárt, márczius 28-kán, 1868.

— A honvédelmi kérdésre vonatkozólag írják: Január elején a lelépett közös hadügyminiszter b. John altábornagy előterjesztése folytán ő Felsége egy tábornokokból álló bizottmányt hívott össze, melyben b. Kuhn altábornagy s közös hadügyminiszter elnöklötte alatt b. Ramming altábornagy, sz. Quentin, Möring, Festetics, Roszbacher, Gablenz, Philippovics, Maroichich, Edelszheim, Hartung, Schmerling altábornagyok, Nagy, Gallina és Griviesies vezérőrnagyok, gr. Vylandt túzérsegi ezredes, a közös hadügyminiszterium második osztályának főnöke Reiz ezredes, s a tábornokhoz beosztott Horst őrnagy, mint jegyző, vettek részt. A bizottmány feladata volt a közös hadügyminiszter-hez beérkezett s a hadsereg újjászervezésére vonatkozó nagy mennyiségű adatot megvizsgálni, a legjobbakat azok közül kiválasztani, értékesíteni, s végre előterjeszteni azon elveket, melyek szerint újjáalakíttassék a honvédelem. E bizottmány határozott választ nem adott. Mi a magyar miniszterelnököt, mint honvédelmi minisztert, illeti, arról biztosítanak, hogy az előtanácskozásokban teljesen szabad kezét biztosított maga számára. Hogy a tábornoki bizottmány két hónapi munkálkodásának eredményét teljesen ignorálni nem lehet, az bizonyos, ürvendetes marad azonban, hogy babár e landwehr szerkesztetnek heves ellenzői voltak a bizottmányban, mint például St. Quentin altábornagy, a tábornokok többsége mégis e szerkesztet behozatala mellett nyilatkozott.

— Új találmány. Weisz Bálint úr Pesten a lövőde és a városi szegényekháza közötti téren mutatá be nagy számmal összegyűlt közönség előtt az „extincteur” nevezetű tűzoltó szert. A téren felállított két máglya, melyek egyike lágy, másika kemény fából volt összerakva, s mindkettő, hogy az égést annál inkább előmozdítsák, szurokkal leöntetett — meggyújtván, iszonyu lánggal égett, midőn az oltó anyagot rejtő edénnyel hátán megjelent Weisz úr egyik embere, a csövet a láng felé irányozva, megnyitá az edény csapját, s a kiroháló vizsgár egy perc alatt eloltá a felülről magásra csapódó lángot, meggyőzve mindenkit, hogy e szer a tudomány egyik jelentékeny vívmánya, mely nem csak a fát, hanem a szurok, gyanta s más égékeny anyagokat is perc alatt eloltja. — Az egész készlet egy réz-medenczéből áll, mely egy ember által hátán könnyen hordozható, és egyik oldala alsó részén rézcsap van alkalmazva, melyből kaucuk-cső nyulik ki, ennek végén megerősítve a vízi feecsendőknél szokásos cső. Az edénybe, mely 30, 50, 70 fontnyi víz befogadására készíthető, — a légnymat oly erős, hogy a beleöntött oltószert, melynek állománya az azt feltöltő társulat titka, a fentebb írt súly vizzel összekeverve, a megnyitott csapon át hat-tízszerez erővel löveli ki. A kilövelt víz sugára egy egő pontra alkalmazva, részint a nyomás erőssége, részint a chemiai vegyíték által egy perc alatt eloltja a legnagyobb lángot is, s az oltószert sajátos só-oldatot hagy maga után, miáltal az újbóli gyuladás gátolva van. Ez oltószert nagy mérvben alkalmazva igen egyszerű lehet, és mint hisszük, elterjedésnek fog ürvendeni, mert az oltószert ára igen csekély s a folyadék, ha évekig áll is az edényben nem romlik el. E szer angol találmány, hazánkban való terjesztésére névze a főgynökséget Weisz Bálint

úr nyerte meg a tulajdonos társulattól. A néző tömegben kívül, mely mintegy 2000-re ment, jelen voltak a próbánál: Fest államtitkár, Harkányi és Mihálik miniszteri tanácsosok, a polgári hatóságok főnökei, s valamennyi biztosító intézetek, malmok, nagyobb kereskedők képviselői.

— Hire járt, s több lap hozta is, hogy Pest Szentkirályja is lemondott volna a polgármesterségről. Ujabbán megczáfolják.

— Tűrr tábornoknak Zomborban tartott beszédére az „Opinion Nationale” némi észrevételeket tett volt. A tábornok most Párisból, márt. 22-ről felel ez észrevételekre, s azokat a többek közt így utasítja helyre: „Kossuthról szólván, én ezeket mondtam: nincs ki Kossuthnak nagyobb tisztelet-s elismeréssel adoznék, a haza érdekében tett nagy szolgálatait, mint éppen én. Én barátja voltam, — és vagyok, — noha jelenleg sok tekintetben nem értek vele egyet. Kimondom határozottan és nyíltan, mint emberhez és jellemhez illik, hogy én a kiegyezkedést elfogadom” stb.

— Közlekezőből egy könyv jelenik meg magyarul is, mely azt taglalja, valjon a zsidók feszítették-e meg csakugyan Jézust?

— Az országos postaértekezlet harmadik ülésében a postai-egylet alapszabályait a közgyűlés elfogadta, minek folytán az egylet megalakultnak nyilvánított. Elnök lett: Gervai országos postaigazgató; alelnök: Brielmayer pesti postaigazgató; titkár Heim miniszteri fogalmazó. A kormány ezen egylethez évenként 4000 ft-tal járul, minthogy idővel az egylet által a postamesternek nyugdíjaztatni fognak. Évi tagdíj 4 ft.

Nemzeti színház.

Márczius 25-én az „Ördögűző huszártiszt” vagy a makranczos hölgy”, vigjáték 4 felvonásban. P. M. Szabó Pepi tűzről pattant kedves egy kis menyecskét alakított Francziskából. Bercsényi az ezredes modorát, véleményünk szerint, igen élesen tüntette elő. Maga a darab mulattató, telve nevetést gerjesztő cselekvényekkel, azonban műbecse nem sok. Igen kevés valószínűséggel bir az, hogy egy makranczos hölgyet oly modorral szelidíteni lehessen, melyet az ezredes tanusit, sőt valószínű, hogy ily modor éppen ellenkező hatást szül; ezt érezni látszott a szerző, midőn a játék végén Francziskával elmondattja, hogy e modor nem minden férjnek ajánlatos.

Márczius 26-án Bellini „Alvajáró” című operája adatott. Szinpadunkon ez egyike azon dal-műveknek, mely legsikerültebben szokott adatni. Így jelenleg is, habár Odrý érzelmetjes szép hangját nélkülözünk kelle, az előadás valódi élvezetet nyújtott. A zene, ugy a kar, igen dicsegetesen működtek, s örömmel jelezhetjük, hogy Gazdag az eddiginél több önbizalommal énekel, mi hangjára nem maradt kedvező visszahatás nélkül. A legméltóbb elismerés azonban, tán emlitenünk is felesleges, Huber Idát illeti.

Márczius 27-én „A fűsvény” 5 felvonásban, Moliérenak a sikerültebbek közé tartozó vigjátéka. A közönség örömmel sietett a színházba, hogy nagy vendégművésztünk Tóth József játékan magának élvet és gyönyört szerezzen. A czimzerep egyike a legfárasztóbbaknak; az egész 5 felvonás alatt központja a szöveget képző társalgás- és cselekvénynek, s e mellett az alakító tehetség oly nagy mértékét veszi igénybe, hogy a természeti határok legesekelőbb áthágásánál a vigjátékból bohókodás válhatik. Igen természetes, hogy e hatar körülvonaloza felette nehéz. E tekintetben maga Moliére is tülhajtott akkor, midőn a fűsvény a lopással gyanúsított Fleckhet motózáván előbb jobb, azután balkezét kérés, amattól kívánja, hogy a harmadik kezét is megmutassa, már pedig bármily gyanuba lett legyen a motozó fűsvény, hihetetlen, hogy egy emberen három kezét képzelhetett. Azonban Tóth József a helyes mértéket a legszerencsésebben eltalálta, a legkisebb részletre is lelkiismeretesen vigyázó tanulmány eredményeként a fűsvényt úgy állitá elénk, hogy kit a végletig vitt önzése miatt gyűlöltünk, s veszteségeit csaknem kárörömmel láttuk, s mégis elásoott pénze ellopása miatt kitörő fájdalom érző részvétet tudott gerjesztani. A mellék szereplők játékan meg-tetszett az igyekezet, s így a hatás, melyet vendégművésztünk idézett elő, nem lön legkevésbé is zavarva.

Márczius 28-án „Finlandi János”. V. J. után magyarra szabadon áttette Kossuth Lajos. Ezen öt felvonásos nézőjátékot kedvelt színművésztünk Szépné Mátrai Laura választotta jutalomjátékául, nyelvazete csinos, nagy és hatalmas eszméket erőteljesen körvonalozt mondattokkal, a cselekvények azokat elszigetelten tekintve hatásosak, s meg van bennük a kellő összefüggés, a melynél fogva ugyanazon czél elérésére t. i. az elfogott s elítelt János finlandi hercegnek megszabadítására vannak irányozva. A főjellelnek tehát a cselekvények menete szerint János herceg tekintendő, de ezt először is a börtönben találjuk, s csak a darab végén sikerül nem saját küzdelme és tevékenységének, hanem mások közbenjárása által kiszabadulni. A főhős e passzív állása nem képes irányt azon érzelmeket gerjesztani, melyeket a drámai hős iránt felkésíteni kell, s e szenvedőlegesség ennélfogva a mű összes hatásának rovására esik. Azon mo-

zanat, midőn János herceg a törvényszék elé idéztetvén, nője azt biszi, hogy vérpadra hurcoltatott, s e miatt fájalmában felürlült lön, nincs kellőleg indokolva, s a női hűség ily remek példányával e fájalmakat kiállatni a drámai igazságszolgáltatás elleni vétség. Most azonban szívesen elnéztük, mert alkalmat nyújtott Szépnének fényes tehetségét kimutatni. A férje után bánkódó nő örületes fájalmait annyi bensőséggel játszá, hogy az elismerés a közönség részéről szűnni nem akaró tapsokban nyilvánult.

Hivatalos értesítések kivonata.

Pályázat. A maros-portusi dohányárak rak-tárnál egy 525 frtos tisztí állomásra ápr. 21-ig. Árverések és árlejtések. Kolozsmegye-beg, Csehtelken fekvők ápril 18, május 30. — M. Várhelyi Nemes Dániel fekvő jún. 13, júl. 16. — Marosszéken Harasztkereken ház és telek ápr. 22, máj. 30. Tordán a tobat-záhi útvonal hídjai felépítésére árlejtés ápril 9. — Dobokán fekvők máj. 22, jún. 22. — Kolozsvárt Várad Antal kül-magyar-utejai háza és kertje ápr. 30, máj. 30. — A tordai kincstári jószág 6 évre haszonbérbe Kolozsvárt ápril 16. — Tordán Kőpeczi Eszter háza máj. 15, jún. 15.

KÖZGAZDASÁG.

Erdély legfontosabb nemzetgazdasági kérdéseinek szellőztetése gazdasági szempontból.

(Folytatás.)

II. A földmívelés fontosabb tényezői-nek állása Erdélyben, összehasonlítva Csehország hasonló tényezőivel.

Mielőtt azon eszközöket egyenként elősorolnám, a melyek által igénytelen nézetem szerint a földmívelés emelésére általában és különösen Erdélyben hatni lehet; szükségesnek láttam volna a földmívelés jelen állását a t. cz. olvasó eleibe tárni, összehasonlítva egy oly ország földmívelési állapotával, mely égalj, időjárás, talaj, helyzet és termékenység tekintetében hozzák közel áll.

Mint hogy erről csak egy igaz adatokból pontosan összeállított statistika lett volna képes felvilágosítani; és mint hogy eddig egyáltalában — de különösen a földmívelés közvetlen termékeiről, vagy természetmennyiségeik összegéről — igaz adato-

kat beszerezni nem sikerült, el kellett állani szándékomból.

Vannak azonban oly tényezők, melyekről a statistika meglehetősen biztos adatokat nyújthat és a melyekből a földmívelés termékeire következtetni lehet: ennél fogva szükségesnek láttam mindazon fontosabb tényezőknek egy más ország hasonló tényezőivel összehasonlítását közölni, a melyekről felvilágosítást kaphattam.

Fontos továbbá ránk nézve, hogy ezen tényezőket melyik ország hasonló tényezőivel kívánjuk összehasonlítani, mert itt szabad tetszésünkre van bízva, oly ország hasonló tényezőivel hasonlítani össze, hol a földmívelés szintén oly primitív állapotban van, mint nálunk, vagy egy oly ország hasonló tényezőivel, hol a földmívelés a földmívelési tudományokkal párhuzamban haladott.

Mivel az elől említett összehasonlítás ránk nézve igen kevés tanúságot szolgáltat és legfőbb is csak némi vigasztalást nyújthat — ha annak lehet nevezni — hogy nem egyedül mi vagyunk hátra, mert más országok is vannak, a melyek aránylag éppen oly kevés eredményt tudnak felmutatni: sokkal czélzerűbbnek és hasznosabbnak tartom az irt tényezőket egy oly ország hasonló tényezőivel hasonlítani össze, a hol a földmívelés a tudományokkal párhuzamban haladt, mert csak egy ily összehasonlításból tudjuk meg, hogy mennyire vagyunk hátra.

A fontosabb tanulság ezen összehasonlításból az, hogy meglátjuk azon eszközöket, a melyek által azon ország földmívelése virágzásnak indult, s ha mi is tehetségünk és viszonyainkhoz képest alkalmazni törekedünk, reményünk lehet nekünk is, hogy földmívelésünk szintén virágzásnak indul.

Ebből a tekintetből én, igénytelen nézetem szerint, legezészerűbbnek tartom az irt hazai tényezőket a Csehország hasonló tényezőivel hasonlítani össze, mert míg egyfelől égalj, időjárás, talaj, helyzet és termékenység tekintetében Cseh-országhoz közel állunk, addig másfelől is bátran elmondhatjuk, hogy Csehország földmívelése a földmívelési tudományokkal párhuzamban haladott.

De itt figyelmeztetni kívánom t. cz. olvasóimat, hogy bárha állítom, miszerint mi Csehország gazdasági viszonyaihoz sok tekintetben közel állunk, még ebből nem következik, hogy nekünk Csehországot minden tekintetben utánoznunk lehet, mert a gazdának számítását a helyi viszonyokhoz

kell alkalmazni, a mi pedig nálunk sok tekintetben eltér.

Mielőtt a szükségesnek vélt adatokat közlöm, még annyit kívánok megjegyezni, hogy én azokat Dr. Konek Sándor és Hunfalvy János statisztikájából állítottam össze.

Általános helyi viszonyok.

Térnagyság osztr. négyszög mértföld Erdélyben 954,33, Csehországban 902,85; általános népesség, lélekszám Erdélyben 1.923.592, Csehországban 4705.525; falu esik egy négyszög mértföldre átlagosan Erd. 2,5, Csehorg. 13,5; egy-egy faluban van ház átlagosan Erd. 166, Csehorg. 48; egy-egy faluban lakik lélek átlagosan Erd. 799, Csehorg. 366; A termőföld kiterjedése és felosztása az egyes mívelési ágak között.

Termőföld van általában osztr. négysz. mfd. Erd. 826,1, Csehorg. 776,3; ebből szántóföld Erd. 216,1, 388,8; kert és rét Erd. 157,5, Csehorg. 94,8; szőlő Erd. 4,699, Csehorg. 0,444; legelő Erd. 91,3, Csehorg. 61,1; erdő Erd. 356,3, Csehorg. 231,3.

Baromtenyésztés.

Ló Erd. 187.422, Csehorg. 188.586; szarvasmarha Erd. 951.793, Csehorg. 1.835.802; juh Erd. 1.897.171, Csehorg. 1.269.942; kecske Erd. 146.241, Csehorg. 136.000; sertés Erd. 2, Csehorg. 577.240. Táp- és fogyasztási anyagok gyártása.

Ipszerű szeszégetés Erd. 294, Csehorg. 406; serfű Erd. 86, Csehorg. 1025; czukorgyár Erd. — Csehorg. 67; évenként komlótermés mázsa Erd. — Csehorg. 70.000; czukorrépa termés évenként mázsa Erd. — Csehorg. 8 millió; borakó Erd. ben 496.000, Csehorg. 2.

Tanintézetek.

Gazdasági tanintézet száma Erd. — Csehorg. 1; gazdaságtanulók száma Erd. — Csehorg. 134; erdőszeti tanintézet száma Erd. — Csehorg. 1; erdőszettanulók száma Erd. — Csehorg. 75.

Magán tudomásom szerint külföldi gazdasági tanintézetben tanul évenként Erdélyből 4—10, Csehországból 60—80 egyén. Magán tudomásom szerint külföldi tanul erdőszeti tanintézetben évenként Erdélyből 3—7 egyén, Csehországból 40—60 egyén. A közölt statisztikai kimutatásból következtetés a földmívelés állására.

Ha a két ország földmívelésének fontosabb tényezőiről közölt statisztikai kimutatásokat összehasonlítjuk, a következő eredményekre jutunk:

1. Csehországnak csak 80 % -tel több a szántóföldje, de 144 % -tel több a lakossága, mint Erdélynek, és mégis Csehországban 112 iparszerű szeszégetéssel, 939 serfűzővel és 67 czukorgyárral több gyár tudja magát fenntartani, mint Erdélyben.

2. Bárha Csehországnak a rétje és legelője 40 % -tel kevesebb, mint Erdélynek, mégis a termőföldet tekintve négyszög mértföldenként 1140 darab szarvasmarhával tud többet és jobban eltartani.

3. Ha Erdély körülbelül 4 millió forint értékű borral többet termeszt, e helyett Csehország 5 millió forint értékű komlót állít elő.

4. Noha Erdélynek 54 % -tel több az erdője, és lakosai száma 144 % -tel kevesebb, mint Csehországnak, még sem tud semmi említésre méltó eredményt felmutatni.

5. Csehországban gazdasági és erdőszeti tanintézet van és mégis a külföldi felsőbb tanintézeteket nagyon látogatják; Erdélyben tanintézetek nincsenek és mégis alig lehet egy pár egyént a külföldi gazdasági és erdőszeti tanintézetekben látni.

A közölt eredményekből elég meggyőződhetünk, hogy a földmíveléssel Erdélyben nagyon hátra állunk.

Vizsgáljuk meg tehát egyenként, melyek azon eszközök, a melyek által a földmívelésen lendíteni lehet.

(Folytatjuk.)

Távirati tudósítás a bécsi börzéről.

Márt. 30-kán: 5% Metaliques 100 frt 56.60. 5% Nemzeti kölcsön 100 frt 63.20. Kamat 57.70. 1860. Kölcsön 82.— Bankrészevény 703. Hitelintézeti részevény 209 frt 189.40. London 10 ft. 100 frt 23 1/2 kr 125.40. Ezüst 112.75. Cs. királyi arany 5.47 1/2.

Mártius 28-kán: Földtehermentesítési kötvény Magyarországi 1.25. Erdélyi 66.25.

T. és felels szerkesztő DOZSA DANIEL.

Nyíltér.

Alolirt gyógyszerárban egy gyógyszerész-segédi állás üresedésbe jött s azonnal elfoglalható. — Szászváros, március 20-án, 1868.

Spech Gusztáv, gyógyszerész.

Egy német, technikailag képzett államerdőszet hivatalnok az erdélyi nagy földbirtokosok valamelyikénél alkalmazást keres. Bővebb felvilágosítás a szerkesztőségénél.

Sz. 844. 1868.

(100)

(2—3)

Hirdetmény.

Kolozsvár sz. kir. városa közönségének maj. tulajdonát képező hosszú évek során a volt cs. kir. postamester néhai Bogdánfi Gábor s később özvegye Török Rozália asszony által bérben birt következő birtokok, u. m.:

1. A kétvíztűzi tizedben 132. házszám alatt fekvő ugynevezett post.rét, másként berek, mely a postamesternek állal használt eddigi terjedelemben részt szántó, részt pedig legelő-helyekből áll, lakházzal, szekérszinnel, istállóval, csűrrel és váls itatókuttal felruházva, évi 800 frt. o. é. felkiáltási áron és

2. A k.-szappany-utczában, id. Tauffer Ferencz ur telke előtt fekvő vetemény- és gyümölcsös kert, deszka-kerítéssel s egy avult kis lakházzal, évi 40 forint felkiáltási áron kezdve.

A folyó 1868-iki ápril 7-én d. e. 9 órákor, a városi tanácsbáznál, emeleten, 4-ik sz. szobában megkezdendő és szabályszerűen folytatandó árverésen 3 évre, vagyis 1868 apr. 24-től 1871 apr. 24-ik napjáig terjedőleg a legtöbbet ígérőnek haszonbérbe adandók.

Mely árverezésre birvagyók oly figyelmeztetéssel hivatnak meg, hogy az árverezés kezdete előtt a felkiáltási ár 10% bánatpénzképpen az árverező bizottmányának átadandó, valamint biztosítéki s a bérletre vállalatí képességük tanusított okmányban kimutatandó.

A szerződési feltételek és bérleti tárgyak bővebb ismerete végett értekezhetni a tanácsbáznál, emeleten, 9 ik számú irodában naponta a hivatalos órákban, de az árverezés színhelyén és annak kezdete előtt fel fognak olvastatni.

Sz. kir. Kolozsvár város közigazg. tanácsának 1868 martius 20 n tartott üléséből.

NEU HIVATALOS

(96)

Legújabb találmány! Nem kell már arcfesték!

A magas m. k. kormánytól kiz. szabadalmazott egyedül valódi testbőrszépítő-szer

Pulcherin.



Általa természetes friss és ép testszín, sőt ha az rég elveszett, előállítatik; egyúttal azon kitűnő tulajdonsággal van felruházva, hogy a testbőr minden tisztátalanságait, valamint sárgás és halvány arcszín, sőt a redőket s ráncokat is legrovidebb idő alatt eltávolítja, a kor vagy kora bű pusztításai, elhanyagolt ápolás vagy arcfestékek használata által sápadt és tekintelenlenné vált testbőrnek csakhamar természetes teljességet, tisztaságot, kellemes lágyaságot, bársny finomságot, ruganyosságot s ifjú frisséget

get kölcsönöz, végre az így hibátlan tisztára vált arcra, többször megvédés után, a leggyengédebb természetes piros színt, milyennel csak a virágzó díszkedhetik, enyhe lehetésként idézi elő.

Hatása biztos és meglepő, ellenben használati módja rendkívül egyszerű; csak kiki ezen sajátos egybevetés által létrejött műtermény valóban fényes hatásáról meggyőződnek, akkor joggal azon kilitás nyílik, hogy e jeles szer, melyhez nincs hasonló, minden művelt népnél csakhamar nélkülözhetlenné válik.

ÁRA:

Egy próba-palack, használati utasítással 1 frt — kr.

Egy eredeti-palack használati utasítással 1 frt 70 kr.

Tek. Bayer Gyula úrnak, a gyógyszerészet magisterének Bécsben.

Ezzel tanúsítatik, hogy a Bayer Gyula úrnak, a gyógyszerészet magisterétől Bécsben, feltalált szabadalm. „Pulcherin“ nevű Cosmeticum, e helyitt vegytani elemzés alá vétetett, és benne semminemű ásványi alkatrész, egyáltalán semmi az egészségnak netalán ártalmas anyagok találtattak.

Kelt Bécsben, 1867-iki november 28-dikán.

A cs. k. kór-vegytani intézet részéről.

Cs. kir. törvényszéki-vegyész,

Dr. Joh. Flor. Heller s. k.

Kapható: Kolozsvárt a „Szent-háromsághoz“ címzett gyógyszerárba BINDER K. gyógyszerésznél balsó-monostorutczában a városi Redoute során.

(91)

(3—3)

Maros-Bogát községe részéről köz. birrre tétetik, miszerint az odaváló általa nos korcsomárlásijog, folyó 1868-dik év április-hava 24-ik napján kezdve, három egymásután-teló évekre, árverezés útján, haszonbérbe kiadandó lévén, az érrendezi szükséges elő árverezés folyó év április-

hava 9-ik napján délután 2 órákor Foszót László ur udvarában fog megtartatni. Mire minden megjelenni kívánó magát az ilyen alkalomkor szükségeseltető okmányokkal, és kellő bánatpénzzel ellátva hivatik meg, hol a feltételi pontok még azelőtt is megtekinthetők.

M.-Bogát, 1868, mártius 24-én.

(65)

Nagybani és részletes eladás.

A pest-budai

BUTOR-KÉZMŰZETI

részvény-társulat

a téli idény alatt oly nagyszámu butorokat állított elő, és oly nagy mennyiségben, hogy mi a birodalomban létező eféle legnagyobb butor-raktárunkat

a t. című közönség szíves figyelmébe PESTEN, nádoru/cza 9 sz. alatt berendezett rakhelyünkön bizton ajánlhatjuk. A butorok kitűnő minősége és a rendkívüli olcsóra szőtt árak számos látogatóval kecsegtetnek.

Az igazgatóság.

(101)

(1—10)

Alolirt szállító és bizományi üzlet ajánlja magát Erdélyből és Erdélybe szállítások eszközzésére a legpontosabb szolgálat biztosítása mellett.

ADLER IGNÁCZ

Nagy-Váradon, fekete-sasutca.

Férfi divat-raktár!

Alolirt tizelettel értesitem a nagyérdemű közönséget, hogy Bécsből megérkezvén, raktáromat a legújabb izlésű czikkkekkel rendeztem be nagy választékban,

tavaszi- és nyári- öltöny-kelmék

melyeknek későbbi öltöny-átalakítását megrendelés útján pontosan és jutányosan eszközöz; ömmel értesitem a n. érdemű közönséget, hogy HAJDU FERENCZ eddigi psti szabó mestert üzletemnek megnyerői sikerült, kit tulajdon készítményei fognak ajánlani. (88) (3—3)

Férfi kalap-raktár

a legnagyobb választékban.

Kolozsvárt, nagy-piacz 6 sz.

Szenkovics Miklós.

(130)

(23 *)

Első rangu Párisi, Pesti és Rochlitz híres gyógyszerész ház Bergmann és Comp. által feltalált következő szerek ajánlatnak kegyes figyelembe vétel végett:

Katrany-szappan, bőrtisztálanságok ellen 1 darab 40 kr.

Köszvény-gyapott, minden rheumaticus fájalmakról kitiűő hatással egy pakét 40 és 80 kr.

Szakállnövelő tinctura, legbiztosabb szer még igen fiatal embereknel és a legrovidebb idő alatt erős szakállat neveloi 1 és 2 frt.

Jég-pomádé, évek óta ismert és híres a haj fodításra és erősítésre 1 tvege 40, 60, 80 kr.

Foggyapott, mindenemű fogfájalmak egy pillanat alatti megszintetésére, egy tok 30, 50 kr.

A francia cs. államokra nézve szabadalmazott.

Kolozsvára nézve egyedüli raktár

WOLFF JÁNOS gyógyszerésznél.

(77)

3—3

(92)

(3—3)

A korondi fürdő idényre

szállások — az eddigi föltételek alatti

rendelhetők június 1-ig Maros-

Vásárhelytől Dózsa Miklósnál,

azontul Korondon (u. p. Korond)

Deák Mihálynál.

A mult nyáron történt elő-

jegyzések f. é. május 1-ig meg-

újítandók, különben érvényte-

lenülvén.

Küküllőmegyei ó borok

hordó számra

eladó.

Ertekezhetni Kolozsvárt mi-noritaucza 539. számú háznál a tulajdonossal.